

โต้แย้งจิต

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรมวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถ้าคนภาวนาเป็นไอ้เรื่องจิต เพราะคำว่าจิตใช่ไหม คำว่าจิตมันมีอยู่แล้ว แล้วจิต เพราะหลวงปู่คุณของท่านก็สอนจิต ทำไมหลวงปู่คุณสอนลูกๆ หลวงปู่คุณท่านบอกจิต จิตส่งออกทั้งหมด

“ความคิดที่ส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัยให้ผลเป็นทุกข์ ต้องหยุดความคิด การหยุดความคิดก็ต้องใช้ความคิด”

นี่การหยุดความคิด ก็ต้องใช้ความคิด เพราะความคิดมันเป็นสมุทัย มันเป็นต้นหาความทะยานอยาก นี่ความคิดนะ นี่ความคิดปั๊บ ต้องจิต ถ้าจิตเพราะจิตมันไม่ใช่ความคิด! จิตไม่ใช่ความคิด! จิตเป็นจิต

ฉะนั้นเวลาเราคุยกับ ค็อกเตอร์มนตรีนั่นแหละ เขาบอกว่าตอนที่เขาเป็นฆราวาส เขาไปฝึกกับหลวงปู่คุณแล้วเขาจะไปรายงานผลกับหลวงปู่คุณตลอดเวลา พอไปรายงานปั๊บ หลวงปู่คุณบอกไม่ใช่ ก็ยังไม่เห็นจิต! ไม่เห็นจิต! ไม่เห็นจิต!

“ไอ้จิตนี้ยากนะ ถ้าจิตให้เป็นตามความเป็นจริง แต่นี่มันจิตมันไม่ใช่จิต มันดูความคิด เห็นความคิดของตัวเอง ความคิดเกิดดับ มันไม่ใช่จิตนะ”

จิต คำว่าจิต เช่น มหายาน เขาทำจริงจังของเขาจนกว่าจิตมันจะสงบไป จิตก็คือจิตมันนิ่งนั่นละ จิตมันนิ่งก็คือสมาธิแหละ แล้วจิตที่มันยากเพราะอะไร นี่มันง่าย คำว่าเรียบง่ายๆ เรียบง่ายดูแล้วให้มันว่างไป ถ้าคนเป็นนะเขามาพูดเมื่อวาน เพราะเขาบอกว่าจิตดับ เราอธิบายให้เขาก่อนเลย เราอธิบายเขายาวมาก

เราอธิบายว่า จิตมันมาจากไหน ธรรมชาติของจิตมันเป็นอย่างไร แล้วจิตมันจะดับได้ไหม จิตมันดับไม่ได้ แต่ความคิดดับได้ ตัวจิตมันจะดับได้ยังไง แต่ความคิดดับ แต่ความคิดนี้เกิดดับ แต่ตัวจิตมันไม่ดับหรอก นี่ตัวจิตมันทรงตัวอยู่ไม่ได้ มันต้องมีความคิดตลอดเวลา

พอเวลาความคิดมันขาดปั๊บ เดียวมันก็ต้องคิดอีก ความคิดมันทำให้เราฟุ้งซ่านมาก แล้วความคิดเวลามันหยุด บางทีเราใจสบายๆ เราอยู่เฉยๆ มันไม่มีความคิด แต่จิตมันก็มีอยู่แต่อันนั้นมันไม่ได้ประโยชน์เพราะอะไร เพราะจิตมันไม่ได้ดูมัน เพราะจิตมันส่งออกมา มันสบายๆ มันส่งออกไปข้างนอกใจ

ถ้าเราจะให้เห็นจิต จิตในทางสมาธินี้ มันจะต้องมีสติเข้ามา สติเข้ามาจนถึงตัวจิต พอถึงตัวจิต ก็ เอ๊ะ เอ๊ะ นั้นแหละ ตอนนี้พูดถึงจิตมันกระจายไปกว้าง เพราะอะไร เพราะกำหนดพุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาจิตมันสงบขึ้นมา มันไม่มีใครทำได้ง่าย แต่ถ้ามันใช้ปัญญา ใช้ความคิดไปอย่างนั้น มันจับต้องได้ มันถึงเป็นจุดขายใจ

จุดขายมันเป็นเรื่อง เหมือนกับเรา ใครมาศึกษาธรรมะ พอศึกษาธรรมะแล้ว มันมีคุณธรรมในใจใจ พอศึกษาธรรมะแล้วมันเหมือนกับเราเป็นคนดีใจ อย่างเช่นเด็กดี คนดี มันมีความรับผิดชอบใช้ไหม

นี่ก็เหมือนกันโดยธรรมดาเราก็ออยู่ตามประสาเรา ประสาเรา เราคิดอย่างไรมันก็เรื่องของเรา แต่พอเรามีระเบียบมีกฎกติกาขึ้นมา เราจะควบคุมตัวเราให้ดีขึ้น พอไปศึกษาธรรมะ เห็นไหม ธรรมะคือศีลธรรม จริยธรรม เพราะฉะนั้นมันก็คิดแต่สิ่งที่ดีๆ พอคิดแต่สิ่งที่ดี พอจิตมันว่างๆ สบายๆ นี่ใจทุกคนบอกได้ผล

มันก็เหมือนกับคนโบราณเราละ สมัยดึกดำบรรพ์ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย จะจูงลูกหลานไปวัด ไปเข้าวัดเด็กดีใช้ไหม พอเด็กทำดีเด็กดีใช้ไหม ใจนี้จิตดีขึ้นใจ แต่ใจเรื่องจิตเห็นจิต เรายังไม่เชื่อ เป็นไปไม่ได้เรายืนยันว่าที่เขาทำกันมันผิด ผิดเพราะอะไร ผิด เพราะว่าจิตๆ ของเขา เขาเห็นจิตของเขาไหม

ถ้าเห็นจิตของเขา เขาจะไม่พูดอย่างนี้ เหมือนเรา เราจับขโมยได้ ของเราหายไป แล้วเราจับขโมยที่ขโมยของของเราได้ เราจะบอกของเราไม่หายเราไม่ได้จับขโมยมันจะ

เป็นไปเอง มันเป็นไปไม่ได้ เพราะมันจับเขาได้ นี่ไงพอมันจับจิตได้ พอมันจับจิตได้แล้ว จิตออกวิปัสสนา มันจะรู้กระบวนการของมัน

กระบวนการของมัน มันเป็นเรื่องธรรมดาของจิต ธรรมชาติของจิตมันเป็นอย่างนั้นแล้วทุกคนจะมาถามว่า ทำไมเขารู้วาระจิตล่ะเขาารู้สิ่งใดล่ะ โออย่างนี้นะแล้วบอกหมดดู หมดดูมันภาวนาอะไรของมัน มันท่ายเปี้ยว เปี้ยว เปี้ยวเลย มันเป็นปฏิภาณของคน ปฏิภาณมันหลากหลายแตกต่างกันมา

ปฏิภาณของใครก็เป็นของของคนนั้น เขามีปฏิภาณของเขา ปฏิภาณของเขาหนึ่งตรรกะของเขามันมีอยู่ อย่างนั้นอาชีพของหมดดู เขาทำกันอย่างไร สิ่งที่คุณจิตๆ มันหลากหลายมันกว้างออกไป ในปัจจุบันนี้ อย่างครูบาอาจารย์เรา ไม่รับ เพราะการคูจิตโดยสังจะความจริงแล้ว มันก็คือนามรูป คืออภิธรรมนี้แหละ

อภิธรรมกำหนด เราจะบอกอภิธรรมเห็นไหม เวลาเราค้มเรากินแล้ว ทำไมถึงบอกค้มหนอ กินหนอ รู้หนอ มันเป็นสองมา คูจิตก็เหมือนกัน ความจริงก็คือการค้มการกินนั่นแหละ ทำไมค้มกินแล้วต้องกินหนออีก เพราะอะไร เพราะว่าจิตมันทำโดยธรรมชาติใช่ไหม แต่ธรรมชาติตัวมันทำใจ ตัวมันทำใช่ไหม เราทำอะไรไป

เราทำไปหมดเลย เราไม่รู้เรื่องหรอก แต่คนคูอยู่มันรู้ใช่ไหม พอจิตมันทำ มันกิน มันไม่รู้ว่ามันกินหรือ มันบอกกินหนอ คือคูอีกทีหนึ่ง เราถึงบอกว่ามันเป็นสัญญาอารมณ์ขึ้นมา ทีนี้คำว่าคูจิตกับนามรูปอันเดียวกันไหม ถ้าอันเดียวกัน พออันเดียวกันจะบอกว่าถ้าทำจริงๆ ด้วยความวิริยะอุตสาหะเข้าถึงสมาธิได้เหมือนกัน

ถ้าเข้าถึงสมาธิได้ เขาจะไม่พูดอย่างนี้เพราะ มีพวกนี้ไปหาหลวงตาเยอะมาก พอไปหาหลวงตา อธิบายให้หลวงตาฟังว่าเขาปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนั้นๆ มันจะขัดแย้งกับทฤษฎีที่เขาทำกันอยู่ พอมันขัดแย้งปั๊บ เขาก็ถามอาจารย์ อาจารย์ก็บอกว่าเขาผิดใจ แต่ความจริงเขาภาวนาถูก

หลวงตาถามว่า อาจารย์ของมึงคือใคร ทีแรกเขาไม่ยอมบอก หลวงตาบอกว่ามึงถูก คนปฏิบัติถูกแต่ทฤษฎีที่เขาสอนกันนี่ ผิด ตรงนี้ถ้าคนทำจริงนะ คูจิต ทำจริงๆ ถ้ามีวิทยาศาสตร์จริงๆ มันจะเข้าถึงตัวจิตได้จริงๆ

มันก็ย้อนกลับมาที่พวกเรานี้แหละ มันก็ย้อนกลับมาที่ พุทฺโธ พุทฺโธ ยากไหม ยาก กว่าจิตจะลงแต่ละทีมันยาก แล้วจิตถ้าเข้าถึงสมาธิมันก็เหมือนกับพุทฺโธ เวลาเราทำสมาธิ กำหนดพุทฺโธก็เพื่อเข้าสมาธิใช่ไหม จิตถ้าให้จิตนิ่งก็เพื่อสมาธิใช่ไหม

ในเมื่อเป้าหมายอันเดียวกัน เป้าหมายคือสมาธิเหมือนกันทำไมพุทฺโธมันยากล่ะ ทำไมจิตมันง่ายล่ะ มันก็อันเดียวกัน ทีนี้พอมันอันเดียวกันใช่ไหม แต่ของเราพุทฺโธ หรือปัญญาอบรมสมาธิ เราเข้าถึงเป้าหมายจริง พอเป้าหมายจริง พวกเราที่มาปฏิบัติอยู่นี้ มันถึงทุกข์ๆ ยากๆ ที่ว่าโอดโอยกันอยู่นี้ เพราะมันเข้าได้ยากไง เพราะมันเป็นความจริง มันทำแล้วมันทำยาก

แต่ทำยากมันทำเพื่อความเป็นของจริง ทำจริงรู้จริง กับทำเล่นๆ รู้เล่นๆ เราจะเอาอะไรกัน เราไปดูกันมันเหมือนทำเล่นๆ ทำเล่นๆ แล้วทำไมมันสบายล่ะ อ้าว ก็ลูกหลานเราให้มันเรียนหนังสือ ให้มันทำงานทุกคนมันไม่เอา ให้มันเล่นสบายมันสบายไหม นี่ก็เหมือนกัน จิต จูเฉยๆ มันสบาย มันจะเป็นอะไรก็ได้ เพราะมันไม่มีขอบเขต ว่าตรงไหนคือสมาธิ คือว่าง แล้วว่างของใครล่ะ

ไอ้ว่างของใครนี่มันพูดภาษาเรานะ ว่างของใคร หมายถึงว่าไม่มีใครสามารถจะจับขอบเขตมันได้ แต่ถ้าใครทำสมาธิเป็นนะซีได้ พอคนเคยเป็นสมาธิ คนได้สมาธิพอมันไป จิตมันเลย เพราะรสชาติมันต่างกัน เราเปรียบเทียบน้ำเย็นกับน้ำร้อน น้ำอุณหภูมิมันต่างกัน จิตก็เหมือนกัน จิตปกติเย็น ถ้าอุณหภูมิมันร้อน มันเป็นสมาธิขึ้นมามันต่างกัน

แล้วทำไมเขาไม่รู้จัก คนถ้ารู้จักน้ำร้อนน้ำเย็น น้ำร้อนก็มีน้ำเย็นก็มีใช่ไหม นี่มันปฏิเสธน้ำร้อนไม่มี มีแต่น้ำเย็นว้างๆ บอกอะไรไม่ได้ แต่ถ้าเป็นสมาธิมันจะบอกอารมณ์ปกติได้ อารมณ์ปกติก็คือก่อนที่เราจะทำสมาธิ พอเราทำสมาธิเข้าไปแล้ว จิตเราเป็นสมาธิ ระหว่างจิตที่เป็นปุถุชนกับจิตที่เป็นสมาธิมันต่างกันยังไง

ตรงนี้ใจตรงนี้เขาก็พูดไม่ถูก ตรงนี้ก็พูดไม่ได้ ใครมาก็ ว้างๆ ว้างๆ จิตว้างๆ ที่เราไม่เห็นด้วยมันเหมือนกับครูบาอาจารย์ของเรา หรือพระพุทธเจ้าสอนให้พวกเราหมั่นเพียร ความเพียรชอบ งานชอบ วิริยะชอบ อุตสาหะชอบ ให้พวกเราขยันหมั่นเพียร แต่พวกนี้มาพูดอีกอย่างหนึ่ง

ปล่อยมันตามสบาย ไม่ต้องทำอะไรเลย นี่ไงที่เราค้านเราค้านตรงนี้ คนเรามันเพียรวิริยะอุตสาหะขนาดนี้ มันยังจับต้นชนปลายกันไม่ได้เลย แล้วไปทำกันอยู่อย่างนั้นมันจะได้อะไร มันได้สบายไง ทุกคนจะบอกว่าสบาย แหมเมื่อก่อนเป็นคนโกรธมากเลยเดี๋ยวนี้ไม่มีโกรธเลย หายโกรธเลย ลองแห่มันสิ ออกทันที

เพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าเป้าหมายของพุทธศาสนาคือ ละความโลภ ความโกรธ ความหลง เป้าหมายของศาสนา ละความโลภ ความโกรธ ความหลง ทีนี้เราจะไปประพฤติปฏิบัติใช่ไหม เราเป็นคนดีใช่ไหม เราก็ต้องไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง เราก็รักษามันก็ได้

แต่เมื่อก่อนไม่เป็นอย่างนั้น เมื่อก่อนไม่ได้ปฏิบัติ ไม่ได้ทำอะไรเลย มันก็ปล่อยตามอารมณ์ใช่ไหม มันปล่อยตามอารมณ์ ปล่อยตามสบายของมัน แต่นี่มันมีคนรักษามันแต่ไม่ใช่ไปแก้ไขมัน รักษาไม่ใช่แก้ไข ยังไม่ได้แก้ไขมัน รักษามันเฉยๆ

พอรักษามัน มันก็อยู่ในกรอบในกติกา พวกนี้ก็เลสมันยังไม่ตีกลับนะ ลองกิเลสดีกลับมันจะมากกว่านั้นอีก ทีนี้ว่าจิตมันกว้างขวางเราจะบอกเลย จิตที่กว้างขวางมันอธิบายไม่ได้ แล้วจิตต่างคนต่างละจิต

หลวงตายังพูดเลย ถ้าจริงๆ แล้ว ท่านก็จิตนั้นแหละ เราก็เคยจิต คำว่าจิตทุกคนปฏิบัติใหม่ มันจับพลัดจับผลู มันก็ต้องลองผิดลองถูกทั้งนั้น ไม่มีใครทำทีเดียวก่อนก็ถูกหรือ หลวงตาท่านบอกว่า เมื่อก่อน กำหนดไว้เฉยๆ ที่ตัวจิต จิตนี้แหละ จิตเราเลื่อนไปไปกับหกลี้น

ออกแทบระเบิดกำหนดได้ตั้งสติอย่างนี้ได้ขึ้นไปเรื่อย เป็นสมาธิได้ไหม ได้ แต่วันสองวันมันจะกลิ้งทับ เหมือนครกที่จะกลิ้งทับเราเลย เอ๊ ทำยังไงมันก็ไม่ได้ เพราะมันไม่มีจุดยืน มันไม่มีหลัก เป็นเพราะเหตุใด นี่ไอ้ตรงนี้นี่มันเป็นปฏิภาณไหวพริบของแต่ละคนมันเป็นอำนาจวาสนาบารมีของแต่ละคน ที่มันจะบึงขึ้นมา

หลวงตาคิด สงสัยเพราะเราจะขาดคำบริกรรม พอจิตอนันต์หลวงปู่มนไปเผาศพหลวงปู่เสาร์ แล้วท่านให้หลวงตาอยู่ ท่านบอก ๓-๔ วัน ท่านกำหนดพุทโธๆ พุทโธๆ ทั่ววันเลย ออกแทบระเบิด คำว่าออกแทบระเบิด การจิต เราปล่อยให้มันสะดวก สบายเหมือนเด็กติดยาเสพติด เหมือนเด็กใจแตก

เด็กที่มันติดรูป รส กลิ่น เสียง ดึงดูด สี เสียง เหมือนลูกหลานเราละ มันเที่ยวกลางคืนทุกคืน แล้วบังคับไม่ให้มันไปเที่ยว มันจะคิดยังไง เด็กมันติดยา ถ้ามันไม่ได้เสพยา มันลงแดงตายเลย พอมันปล่อยสบายๆ ใจ มันก็ติดสิ พอกำหนดพุทโธ พุทโธ ไปฟังหลวงตาพูดทุกเที่ยวเลย ออกแทบระเบิด พุทโธๆ วันแรกออกแทบระเบิดเลย

เหมือนเด็กติดยามันลงแดงใจ บังคับไม่ให้เสพยา ออกแทบระเบิด วันที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ วันที่ ๓ ค่อยจืดค่อยอยู่ ค่อยๆ ดีขึ้น ย้อนกลับมาที่เรา ย้อนกลับมาจุด เื่องปล่อยมันไปเรื่อยๆ ปล่อยไปเลย เื่องว่าสบายไหม แล้วไม่โกรธใช่ไหม ไม่โกรธไม่อะไรเลย แล้วเื่องกลับมาพุทโธสิ ตอนนี้ใครกลับมาพุทโธนะ แสนทุกข์แสนยาก เพราะอะไร เพราะเราปล่อยเราสบายหมดแล้ว

แต่ถ้าพูดถึงนะ อย่างของที่เรารู้ปัญญอบรมสมาธิ เราใช้คำว่าปัญญอบรมสมาธิ เพราะมันไม่ปล่อยใจ ถ้าดู มันปล่อยเฉยๆ ใจไหม เหมือนกันนี้ เอาเด็กมาฝากไว้ให้เราดู เราก็นั่งดูเด็กมันจะตกจากร้านนี้ เด็กมันจะโดนรถชน อ้าว ก็ให้เราดูเราก็ดู โคนรถชนก็รถชน ก็เห็นรถชน

ทำไมที่เขาฝากเด็ก เขาให้ดูเด็กไม่ยากให้เด็กประสบอุบัติเหตุ ทำไมเด็กมันมีอุบัติเหตุทำไมไม่ดูแลมัน อ้าว ก็ดูแล้วไง ก็ดูเฉยๆ ใจ เด็กถูกรถชนก็รู้ว่ารถชน แล้วมันจะได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา ก็ดูเฉยๆ ใจ แต่ถ้าเป็นปัญญอบรมสมาธิเห็นไหม เขาฝากเด็กไว้ให้ดู ดูแลมัน ให้นมให้น้ำมัน นอนรียัง มันจะทำอะไร เดียวทำอะไรไปมันจะประสบอุบัติเหตุ

นี่ไงปัญญามันไล่จิตใจ เพราะเด็กเราดู เด็กเราดูเห็นไหม เด็กมันจะดีขึ้น เรียบร้อยขึ้นเพราะเราสอนมัน นี่ไงมันก็ใกล้เข้ามาๆ จนถึงตัวจิต เหมือนพุทโธเหมือนกัน ถ้าคนเป็นนะ มันรู้จักว่าความเป็นมันเป็นอย่างไง มันไม่เป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นนะ พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติไว้ ปรัชติ ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติมันต้องแตกต่างจากปรัชติ แล้วนี่มันทำอะไร มันเพ่งเฉยๆ นี่มันมีอะไร

ถ้าเพ่งเฉยๆ แล้วมันเป็นความจริง ฤทธิชีไพรเขาต้องได้แล้ว ฤทธิชีไพรเขาเพ่งมาตั้งแต่สมัยไหนแล้ว มันทำได้ เราจะบอกว่าที่เขาพูดกันมีเหตุผลไหม มันมีข้อเท็จจริง

ของมันอยู่ไ้ เราพยายามอธิบายว่าจิตมันเป็นอย่างนี้เอง มันเป็นเช่นนี้เอง แต่มันเป็นโดยกิเลส มันไม่เป็นไปโดยธรรม

ถ้าเป็นไปโดยธรรมมันจะเป็นโดยธรรมของพระพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา แต่นี้จิตมันเป็นเช่นนั้นเอง เพราะธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น แล้วเราว่าศึกษาธรรม เหมือนปริยัติ เราไปศึกษาธรรม เราเห็นหนังสือในตำราใช่ไหม เราอ่านหนังสือแล้วเข้าใจมันใช่ไหม นี่เราว่าเราจะปฏิบัติ เราก็อ่านคัมภีร์ มันก็เหมือนหนังสือเล่มหนึ่ง

จิตนี้เหมือนกับหนังสือเล่มหนึ่งนะ เราก็อ่านจิตของเราใช่ไหม มันก็เหมือนหนังสือเล่มหนึ่ง มันก็อ่านตามข้อมูลนั้น แต่หนังสือนี้ หนังสือของกิเลสไ้ ก็อ่านตามข้อมูลนั้น ข้อมูลคือว่าเราพอใจไม่พอใจใช่ไหม เราขัดข้องไ้ยังไ้ แต่ถ้าเป็นธรรมนะเราไม่มีอะไรเลยในหัวใจ เราไม่มีอะไรในหัวใจเลย แต่ที่เราศึกษานี้ธรรมของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าบอกต้องมีสติ สติเราก็อ่านฝึกขึ้นมา สติให้ฝึกขึ้นมา แล้วถ้าฝึกสติขึ้นมาละ ถ้าสติปุ้ญชน สติโดยปกติ สติเราก็อ่านยังตัวความคิดของเราได้ แต่พอกิเลสมันละเอียดเข้าไปเห็นไหม ทำไมมีมหาสติละ ทำไมมีมหาสติ ทำไมมีสติอัตโนมัติละ แล้วปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญาอย่างนี้มันฆ่ากิเลสได้ไหม

เหมือนเงินเลย เงินบาทเขาใช้ในเมืองไทยนะเว้ย พอมีงไปอเมริกาเขาไม่ใช้เงินบาท เขาใช้ดอลลาร์ นี่เหมือนกันเราจะบอกว่าความคิดของเราในปุ้ญชน ปัญญาที่เราใช้กัน กับปัญญาที่เกิดจากธรรมมันคนละมิติกัน ปัญญาคนละปัญญาเลย

ฉะนั้นหลวงตาท่านก็พูดบ่อย ใครพูดออกมารู้เลยว่าอยู่ชั้นไหน มันไม่เคยเป็นมันจะพูดไม่ได้ อย่างเราใช้แต่เงินบาท อยู่ในเมืองไทย แล้วดอลลาร์เอามาทำไม ดอลลาร์มาให้ไปซื้อของเขาก็ไม่เอา แต่ถ้าไปอยู่อเมริกา ดอลลาร์นี้สุดยอดเลย

จิตที่มันลงลึกไประดับหนึ่ง ดอลลาร์สุดยอดเลย มันใช้เงินอีกประเภทหนึ่ง มันใช้ปัญญาอีกประเภทหนึ่ง มันใช้สติปัญญาอีกประเภทหนึ่งเลยนะ

อย่างนี้ถ้ามันจิตกันอยู่เฉยๆ มันไม่รู้จักรงนี้ แล้วพุดตรงนี้ไม่เป็น แล้วพุดตรงนี้ไม่ได้ เราจะบอกเลยนะว่า สิ่งที่มันเป็นเรื่องคาศๆ มันเป็นเรื่องของการตลาด

การตลาดคือว่ามนุษย์ทั่วไป ก็มีกายกับใจ ก็คือมีกายกับจิต ถ้าจิตก็แบบว่ามันเป็นเรื่องมหัศจรรย์ขึ้นมาแล้ว

แล้วดูสิคนทั่วไปเวลาไปเข้าองค์ ทรงเจ้า เวลาไปไหว้ผีต่างๆ ไปอ้อนวอนขอ แต่เขาบ้วนน้ำลายใส่หัว พวง! ทีเดียวกะ โอ โลงหมดเลยนะ สบายหมดเลย นี่ไงมันมีอยู่แล้วไง แล้วจิตมันก็เป็นอย่างนี้ไง

เวลาโยมพูดว่า เดี่ยวนี้จิตมันกว้างขวาง แล้วจิตมันกระจายไปมาก เราจะบอกว่าพระก็คือ องค์ ทรงเจ้าเข้าฝันั้นแหละ พระเราก็มีเท่านี้เอง ทำให้มันครบขั้นตอนเหมือนสะเดาะเคราะห์เลย มาถึงก็ มาทำไม มาสะเดาะเคราะห์กับกราบไหว้เสร็จแล้วก็กลับ

นี่ก็เหมือนกัน จิตก็เหมือนกับสะเดาะเคราะห์พอเสร็จแล้ว ก็จบกระบวนการไง เออ สบาย ตรงนี้เป็นจุดขายนะ ใครก็ว่า สบายๆ มันสบายไม่ได้ หลวงตาเทศน์บ่อยนะ แต่คนอื่นฟังอาจจะผ่านหูไปเฉยๆ ท่านเทศน์ปกติเราจะฟัง ท่านบอกว่าเราต้องเข้มแข็งนะ ต้องจริงจังนะ จะมาทำสักแต่ว่าไม่ได้ คนเป็นจริงๆ ต้องทำอย่างนี้

อย่างทีมหายานที่เขาบอกว่า เรียกว่าลัดสั้นๆ ง่ายๆ เขาทำยิ่งกว่าเรามาก แต่มันเป็นคำพูดเฉยๆ คำพูดเพื่อไม่ให้ติดอยู่ที่ตรงไหนไง อย่างเช่น ธรรมะเห็นไหมเปรียบมนุษย์นั้นเป็น สวะ

ถ้าสวะมันไม่ไปติดกิ้งไม้ที่ไหน สวะมันจะลอยออกท้องทะเล ตามแหล่งน้ำออกไป จิตก็เหมือนกัน ถ้าเราทำของมันให้มันดี มันจะไปของมัน แต่นี่มันไปติด พอมันไปติดที่ไหน เอ็งจะแก้งังไงล่ะ ถ้ามันไม่ติดจะทำยังไง มันไม่จริง มันไม่เป็นตามนั้นหรอก แต่มันฮือฮา ฮือฮา แบบว่ามันทำได้ไง

แล้วมาพุทธโธ มาปัญญาอบรมสมาธิก็จะทำความสงบของใจได้ของแต่ละคน แต่มันทำได้นะ อย่างเช่นไอ้ที่ว่า ผมไปจิตมา ๓ ปี มานั่งพุทโธๆ ที่นี้พอจิตมันลง แล้วมันมาพูดกับเรา เรามอบเดี๋ยวให้คนออกไปแล้วเดี๋ยวเราจะอธิบายให้ฟัง

อธิบายให้ฟังเพราะอะไร เพราะถ้ามันจิต มันก็เหมือนกับธรรมชาติของจิตที่มีอยู่แล้ว คือว่างๆ สบายอยู่อย่างนี้ แต่พอเขากำหนดพุทโธๆ เขามาลองของเขาเอง แล้วจิตมันลง

จิตมันลง หมายถึงว่า จิตมันลงมันไม่ใช่ที่เราบอกว่าลงหรือเขาบอกว่าลงนะ จิตมันลงเพราะว่าจิตของเขามันลง ธรรมชาติของเขา เขาบอกเขาพูดเองนะ

“เสียใจมากที่เสียเวลาไป ๑ ปี ไปนั่งดูจิตอยู่”

แล้วพอพุทโธๆ จิตมันลง หมายถึงว่าความรู้สึกของมัน มันลึกซึ้งกว่าดูจิตมา ๑ ปี ๑ ปีไม่เคยได้รับสัมผัสความรู้สึกอย่างนี้เลย แล้วพอกำหนดพุทโธ จิตมันมีความรู้สึกที่ลึก แบบว่ามันลง จิตมันต่างกับที่ทำมาเยอะมาก

พอต่างปั๊บมันก็เห็นกายเลย พอเห็นกายปั๊บมันก็แทงหัวใจของมัน นั่งร้องไห้อยู่ที่กุฏิ นั่งร้องไห้ทั้งคืนเลย แล้วคืนที่ ๒ มาทำอีกก็ได้อีก

นี่เงาจิตดูจิตมา ๑ ปี ๑ ปีก็สบายๆ อยู่ ๑ ปีนี้ แล้วเขาพูดด้วย เขาพูดกับยาแต่เขาไม่กล้าพูดกับเรา บอกว่าเขาเสียเวลาเวลามาก เสียเวลาที่ทำไป ๑ ปี เพราะ ๑ ปี คำว่าสบายๆ นะมันทำที่แรก

อย่างเช่นเรา เราทุกข์ยากมา เรามีสิ่งใดรกในสมองมามาก แล้วเรามาเพ่งดูมันแล้วให้มันว่าง สบายมาก แล้วต่อไปมันจะสบายแค่ไหน ในเมื่อสมองมันว่างแล้ว มันก็จะไปรับรู้รู้สือนี่ แล้วรสนี่กับที่มันสัมผัสมาแล้ว มันจะลึกซึ้งไปไหน มันก็ได้แค่นี้ไง

แต่ถ้าเป็นสมาธินะเพราะความละเอียดของจิต ความละเอียดของมัน ธรรมชาติของมัน เวลามันฟรีมันปล่อยของมัน แล้วตัวมันเองมันละเอียดเข้าไปๆ ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะมีขณิกะ มีอุปจาระ มีอัปปนา เหรอ มันต่างกันทั้งนั้น

ฉะนั้นเขาพูดตรงนี้ไม่ถูก เขามีอยู่คำเดียว ว่าง โลง สบาย คำพูดพูดให้เหมือนมันพูดได้ แต่ความจริงไม่มี นี่พูดถึงพื้นฐานเลยนะ แต่เราอธิบายให้หมอฟังนะ เขาบอกว่าจิตดับยังเงา เขาถามเลยว่า “จิตดับยังเงา” เราบอกว่า “จิตเป็นสันตติ ไม่มีวันดับ”

ถ้ามีวันดับนะ จิตมันต้องมีวาระมันต้องตาย แล้วจิตนี้มันไม่เคยตาย คุณิพระเวสสันดร คุณพระโพธิสัตว์มันยาวไกลมาขนาดไหน ถ้ามันยาวไกลมันตัดตอนกัน มันจะต่อเนื่องกันมาได้ยังไง

จิตมันไม่เคยดับ แล้วไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แล้วนี่มันมาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มันก็มีธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ พอธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ การพิจารณาของมันไป เขาก็จุติไป แล้วมันหยุด พอมันหยุดแล้วเขาไปทิ้งมันไป พอเขาทิ้งไป เขาใช้คำว่า มันแสงค์ มันไม่รู้สีกตัวเลย เราอธิบายเลย

เราอธิบายว่า เนื้อสัมผัสเปลือกสัมผัส ความคิดเป็นเนื้อสัมผัส พลังงานเป็นเปลือกสัมผัส ถ้าโดยธรรมชาติของมัน มันจะเข้าถึงตัวเนื้อสัมผัส แต่พอเข้าไปบีบมันเกิดสติขึ้นมา คือเหมือนกับเราไปเจออะไร แล้วเราควบคุมไม่ได้ มันแสงค์เห็นไหม

ถ้าพอมันแสงค์บีบ แล้วมันมีสติขึ้นมาแล้วนั่นคืออะไร เราก็บอกนั่นคือตัวสติ มันรู้แต่มันทำอะไรไม่เป็น เราถึงบอกว่าให้ทำเข้าไปอีก เห็นไหม มันเข้าไปเห็นจิตจับจิตรู้จิตเลย

ถ้ามันเป็นปัญญาอบรมสมาธิมันเป็นไปตามความเป็นจริง ไม่ใช่เป็นอย่างที่เขาว่าเป็นอย่างที่เขาว่า ที่ว่ามันจะเป็นสัญญาอารมณ์ โทษนะ เหมือนอกิธรรม คุณามรูปไปอย่างนั้น แล้วคุณามรูป คนที่ปฏิบัติไป มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ มันจะละเอียดมาก

อารมณ์มันจะละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ ละเอียดเข้าไปแค่ไหน มันก็จินตมยปัญญา เพราะความมหัศจรรย์ของจิตใจ ที่ว่าจิตมันจะว่าง จิตมันจะรู้ มันจะลึกซึ่งมันจะอะไร มันอยู่แค่นั้นแหละ เพียงแต่ว่าอย่างเช่นเรา เรากินข้าว กินอาหารที่รสชาติดีมาก อร่อยมากเลย คิดใจมากเลย พอกินๆ ไป มันก็เบื่อซะไหม แล้วก็หยุด พอถึงเวลานานๆ ไป กลับมากินใหม่อร่อยอีกแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เดี่ยวก็ดีมาก เดี่ยวก็ดีน้อย ก็อารมณ์ของมิงนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นความจริงไม่เป็นอย่างนั้น แม้แต่พื้นฐาน สมถกรรมฐานเพราะเขาปฏิบัติสมถกรรมฐาน เขาถึงไม่เป็นความจริง

เราบอกเลยนะ เมื่อก่อนพูดกับพระ พระหัวเราะใหญ่เลย กินข้าวเขาเอาข้าวใส่ปากนะ แต่เดี๋ยวนี้การปฏิบัติเขาเอาข้าวใส่หู เอาข้าวยัดเข้ารูหู เขาเอาข้าวยัดเข้ารูหูมันจะเข้ากระเพาะได้ไหม แต่ถ้าเอาข้าวยัดใส่ปากจะลงกระเพาะได้

ถ้าจิตสงบขึ้นมา เห็นไหม ตัวจิต พอถึงตัวจิตนี้ มันมีปาก เพราะตัวจิตคือตัวข้อมูล ตัวภพ ตัวชาติ ตัววิชา มันอยู่ที่นั่น ตัวกิเลสอยู่ที่นั่น ถ้าจิตสงบแล้วเข้าไปที่จิต แล้วปัญญามันเข้าไปที่จิต เห็นไหม มันก็เข้าถึงเนื้อจิต มันก็เหมือนอาหารใส่ปาก พอใส่ปากมันก็จะเข้าท้อง อาหารมันก็แทรกเข้าไปในร่างกาย

ถ้ามันไม่รู้จักปากตัวเอง เอ็งกินข้าวเอ็งยัดใส่หูเหรือ ยังดินะที่ยัดใส่หู ไม่ใช่เอาข้าวปาทิ้ง เอาข้าวปาทิ้งเรียกว่ากินข้าว จูจิตๆ มันดูอาการของจิต เพราะธรรมชาติของมัน เหมือนคนเวลาอยู่ในที่แคดจะมีเงา เวลาจิตตัวธรรมชาติของจิตคือตัวเรา ความคิดคือเงา ความคิดนี้เป็นเงา แล้วมันไปแก้ไขที่เงา มันจะเป็นไปได้ยังง

เพียงแต่ว่า ที่เขาทำกัน ประสาเราว่า มันไม่มีใครโต้แย้ง ซิดิของเราทำยอดหนังสือเขาจบเลย ยอดหนังสือนี้จบเลย แล้วมันไม่มีใครโต้แย้ง เราจะบอกว่าคนโต้แย้งมันไม่มีเหตุมีผลจะโต้แย้งเขาอย่างใด เพราะทุกคนจูจิตแล้วได้ผลหมด

เพราะคนจูจิตแล้วว่างหมด พอใครจูจิตจะว่างหมด จะมีความสุขหมดเลย แต่มันไม่ใช่ธรรมะ ธรรมะพระพุทธรเจ้าแก้กิเลส พอมันได้ผลอย่างนั้นปั๊บ ทุกอย่างทำแล้วมันเห็นผลง

แล้วเมื่อก่อนเราพูดบ่อยว่า พวกเราใช้ศาสนา ถือว่าเราเข้าถึงศาสนาแต่ไม่กี่เปอร์เซ็นต์ ศาสนานี้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ศาสนาเราแค่อิมๆ แล้วเราก็กว่เป็นชาวพุทธ ประพฤติปฏิบัติกัน แต่ความจริงมันไม่ใช่ เพราะเป็นความเชื่อถือของพวกเราง

มันคงจะถึงเวลาว่า พวกเราชาวพุทธอ่อนแอ พอมันอ่อนแอ แล้วก็อย่างว่า อย่างเช่นครูบาอาจารย์เรา อย่างเช่นหลวงตา ท่านจะคอยเตือนพวกเรา ว่าอย่าให้มีการบาดหมางกัน เพียงแต่ทำไมหลวงตาจะไม่รู้ อันนี้รู้แล้วเพียงแต่ว่าประสาเราเนะ มันแก้ไขอะไรไม่ได้หรอก มันเป็นการฮือฮาอยู่ชั่วคราว แล้วมันเป็นการตื่น เหมือนกับตื่นทอง

ตื่นทองมันยังมีทองให้ตื่นนะ นี่ตื่นอารมณ์ของตัวเองตื่นว่ามันว่าง ตื่นเป็นครั้งคราวพักหนึ่ง พอตื่นกันครบทุกคนแล้วนะ เหมือนจตุคามเลย ตอนจตุคามออกม้างๆ ทุกบ้านต้องมีจตุคาม พอทุกบ้านมีครบแล้วจะออกรุ่นไหนต่อไปวะ นี่จูจิตกัน ถ้าจูจิตกันจนครบทั่วประเทศไทยแล้วนะ ทีนี้คงไปดูเท้าแล้วมั้ง ทีแรกก็จูจิต ต่อไปก็ดูหัวแม่เท้าดีกว่า เพราะทุกคนทำหมดแล้ว พอทำหมดแล้ว แล้วได้อะไรขึ้นมา

ทีนี้เพียงแต่อย่างทีพูดเมื่อกี้ ว่าคนนั้นได้โศดาบัน สกิทาคา อนาคา เราเรียกว่าเขากล้าพูดนะ มันเป็นการตกกระไดพลอยโจน แล้วในสังคมของเขา เราสังเกตเขาพยายามไปประสานงานกับพระให้พระรับรู้ด้วย พอพระรับรู้ด้วย ถ้ามันเป็นโศดาบัน สกิทาคา อนาคา ก็ยอมรับกันไป

แต่ถ้ายอมรับสิ่งนี้ไป แล้วมันไม่เป็นจริงละ มันไม่เป็นจริงหรอก ในสังคมเราเห็นมาเยอะ ขนาดที่ว่าเราปฏิบัติกัน เอาจริงเอาจังขนาดนี้ ความเป็นจริง มันเป็นจริงตรงไหน เพราะเวลาปฏิบัติไป มันมีตักทกปหาน อย่างเช่น มีการพิจารณากายไป พิจารณาอสุภะต่างๆ ไป แล้วมันปล่อยหมด ว่างหมด อันนั้นยังไม่จริงเลย

แล้วนี่มันไม่ทำอะไรกันเลย มันบอกคูจิตเฉยๆ แล้วมันจะจริงได้ยังไง พอพิจารณาไปแล้วมันปล่อยนะ มันปล่อยแล้วเวลามันปล่อย มันปล่อยมันเป็นตักทกคะ คือมันเหมือนกับมันปล่อยชั่วคราว พอมันปล่อยชั่วคราว มันยังมีอีก เดี่ยวมันก็แสดงตัว พอมันแสดงตัวที่ไหน มันแสดงตัวที่พฤติกรรมของเรา

อย่างเรานี้ะใหม่ๆ ใครๆ เข้ามา เราก็ได้ เราก็สงวนท่าที กิริยามารยาทเราก็ได้ แต่อยู่นานไปๆ มันมีออกมา มันเห็นของมันได้ อันนี้ที่เขาบอกว่า เป็นโศดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคากัน เราก็ไปตื่น แล้วเป็นโศดาบัน สกิทาคา อนาคาของเขา มันก็เป็นอยู่ในหมู่ของเขา แล้วมันอธิบายไม่ได้

เพียงแต่ว่า สิ่งที่เขาสอนๆ กันอยู่ พวกนี้ส่วนใหญ่แล้วเขาเป็นปัญญาชน นี่เวลาอธิบายธรรมะ มันก็เหมือนกับพวกปริยัติ พวกตรรกะนี่อธิบายดีมาก แต่เราฟังออกวะ เราฟังออกนะ เราฟังออกตรงที่มันสรุปไม่เป็น มันสรุปไม่ได้หรอก

อย่างที่เขาเอาเทปมาให้เราฟังนะ เขาบอกพระโศดาบันพิจารณากาย พิจารณากายไปเรื่อย จิตสงบแล้วพิจารณาภายนะ พิจารณาภายเสร็จแล้วนะพอถึงสรุปปั๊บ มันจะเข้าไปอยู่ในอริยสัจ คือเขาจะยกเข้าไปอยู่ในพระไตรปิฎกเลย

แต่ของหลวงตา พอพิจารณากายไป มันแยกกันคั้ง ๓ ทวีป

คำนี้เป็นคำของหลวงตาเลยจดลิขสิทธิ์ไว้ด้วย เดี่ยวคนมันจะเอาไปใช้

เวลากายมันแยกนะ กายกับจิต กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แยกกันตั้ง ๓ ทวิป แยกออกจากกันเลย ในพระไตรปิฎกไม่มี

คำนี้ก็เป็นคำของหลวงตา “กายกับจิตนี้แยกออกจากกันเลย ตั้งทวิปนี้แยกออกจากกัน กันไว้ด้วยมหาสมุทร”

จิตรวมลง กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ จิตรวมลงแล้วมันเหลืออะไร นี่เดียวมันเป็นไป

เราพูดอย่างนี้ปั๊บ ใครฟังนี่ฟังเลย แล้วเอาไปพูดซ้ำเลย พอพูดเสร็จ เราถามกลับ “แล้วมันแยกยังไง” ตอบไม่ได้ นี่ไง คำพูดอันเดียวกันไง

คำพูดหลวงตา พอออกเป็นเทปไป ใครก็จำได้ ใครก็พูดได้ แล้วเอามาร้อยเรียงกัน ให้เป็น Step เลย ๑-๒-๓-๔ เห็นไหม

๑ กายกับจิตแยกออกจากกัน

๒ นั่งตลอดรุ่ง จิตกับสู่สภาพสถานะเดิม

๓ นั่งตลอดรุ่ง เป็นอสุภะ

๔ นั่งตลอดรุ่ง เจอจุดและต่อม

นี่ Step เป็นอย่างนี้เลย ๑-๒-๓-๔ แล้วก็จำเอาไปพูด ถามกลับเลย แล้วทำยังงี้ ไม่รู้ พอทำยังงี้ปั๊บนะ คนนี้แปลกนะ เหมือนกับเราขึ้นศาล เวลาเรากำลังแบบว่าเบิกความกับศาลแล้วพอโดนทนายมันชักค้านเข้าไปที่หัวใจนี้ มันออกอาการนะ เราจะเล็กล็กๆ เลย เพราะไม่รู้จะตอบยังงี้ เขาเรียกดีข้อมูลแตก ตายเลย

นี่ก็เหมือนกัน พอมันบอกว่า “กายแยกเลย”

“แล้วแยกยังงี้”

“อ้าว ก็นี่กว่าแยกแล้วก็จะยอมรับงี้”

พอบอกว่าแยกแล้ว จะให้ตอบว่าแยกอีก ก็มันแยกแล้วก็จบไปแล้ว ก็เสนอข้อมูลไปหมดแล้ว แล้วถามกลับมาว่ามันแยกยังงี้ ต้องกลับไปทำการบ้าน

ถ้ากลับไปทำการบ้านเขายังพูดได้นะ แต่ความจริงมันกลับไปทำการบ้านไม่ได้ เล็กเล้กเลย แต่ถ้าพูดแล้วคนยอมรับ เพราะอะไร เพราะพูดธรรมชาติเหมือนกัน ธรรมชาติของ หลวงตาที่เป็น ๑-๒-๓-๔ พูดเหมือนกันหมดเลย

แต่ถ้าใครพูดนะ เราให้คะแนน ๐ หมด ศูนย์เพราะอันนี้เป็นวิทยานิพนธ์ของ หลวงตา เป็นการทดสอบการทดลองของบุคคลคนนั้น

ถ้าเอ็งเอามาพูด เอ็งก็อปปีมา เหมือนเราไปเอางานวิชาการของคนอื่นมาแอบอ้าง ว่าเป็นงานของเรา เราไม่ได้ทำการวิจัยของเรามา เราไม่รู้จริง ถ้าเราทำวิจัยของเรามาเอง เราทำวิชานั้นมา เอ็งถามเข้ามา เราทำมาใช่ไหม เราทำมา “มาๆ ทำให้ดู มาเลยๆ จะ ทำให้ดู” นั่นของจริงจะเป็นอย่างนั้น

แต่นี้เราอาศัยจะพูดกันให้คนยอมรับ แล้วคนเดียวมันมันไป มันฟังธรรมชาติได้ แล้วมันเอาสิ่งนี้มา แล้วว่าจิต จิตของหลวงปู่ดูลย์ถูก แล้วหลวงปู่ดูลย์พูดถูก “จิตจน เห็นอาการของจิต” แล้วหลวงปู่ดูลย์พูด จิต แล้วก็ถามนะ “เห็นจิตไหม เห็นกิเลสไหม พิจารณามัน”

คำว่าพิจารณามันไปดูในหนังสือหลวงปู่ดูลย์ “พิจารณามันๆ” คนเป็นมันเป็น Step ขึ้นไปไง

จิต จิตก่อนแล้วหาทุนให้ได้ก่อน ทำจิตให้สงบก่อน เห็นอาการไหม เห็น อาการคือเห็นกิเลส จิตเห็นอาการของจิต แล้ววิปัสสนามัน วิปัสสนา อาการคือขั้น ๕ จิตตัวจิต พิจารณาจนมันขาด ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ ไม่ใช่ขั้น ๕ มันหลบไปไหนล่ะ เป็นโศดาบัน

หลวงปู่ดูลย์พูดถูก คนเป็นนะคนเป็นพูดยังงี้ก็ถูก จะแก้งพูดให้ผิดก็ถูก คนไม่เป็นพูดให้ถูกมันก็ผิด พูดถูกคือถูกของครูบาอาจารย์ไง ดังไวยากรณ์พูดถูกหมดเลย พูดเหมือนกันเปี้ยวเลย ผิด คนทำไม่เป็นผิดยังงี้ก็ผิด

แล้วยิ่งตอนนี้พอถึงเวลาแล้วประสาเราว่ามันถึงเวลาแล้ว คำว่าถึงเวลานะ อย่างของเรา เราโดนเขาช่อ โกง โดนเขาหลอกหลวงก็แล้วแต่ เราก็จะใช้หาข้อมูลจนเราทัน เหตุผลนั้น เขาก็ไปหาข้อมูลอื่น เขาก็ไปหลอกคนอื่นต่อไป

นี่ก็เหมือนกันถึงที่สุดตอนนี้เรื่องมันจะแรงขึ้นมาเรื่อยๆ เพราะโศดาบันมันจะเดินชนกันทั่วประเทศไทย อนาคตไม่รู้ จัดที่นั่นให้ไม่ถูกเลย เรียงแถวเลย แล้วคูสิมันจะอนาคาขนาดไหน

แล้วพอถึงเวลาแล้วนะ มันเหมือนแชร์แม่ชม้อยเลย พอจบแชร์แม่ชม้อย สังคมรู้ทัน ก็ไปมีแชร์แม่นกแก้ว พอจบจากแชร์แม่นกแก้ว มันก็จะไปที่แชร์ฟ้าคราม

คือมันก็จะหลอกไปเรื่อยๆ หลอกจากเรื่องนี่จบ มันก็จะหลอกตัวอื่นไปเรื่อยๆ ไม่ใช่จบแล้วคือจบนะ เพราะสังคมไทยมันอ่อนแอ มันอ่อนแอกันไปเอง เมื่อก่อนที่มันไม่มีความเชื่อถือ ไอ้คูจิตๆ คูอย่างไร คูจิตที่มันเป็นไปได้ เพราะธรรมชาติของมันเป็นอย่างนี้ไง

อิทธิธรรมเขายังอยู่ได้เลย เขาอยู่กันสบายๆ เลย แล้ว ส่งอารมณ์ๆ คนไม่เคยปฏิบัติ อย่างเราปฏิบัติเขาไม่เชื่อ แหม นั่งสมาธิแต่ละวันแต่ละคืนกว่ามันจะเป็นไปได้ แล้วนี่ส่งอารมณ์ทุกวัน เหมือนกับคนภาวนานี้มันจะพัฒนา

ถ้าส่งอารมณ์แล้ว มันก็เหมือนเด็กส่งข้อสอบ ให้คะแนนทุกวันนะ ไอ้พวกนั้นเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ไอ้ที่ส่งอารมณ์ทุกวันๆ ต้องเป็นพระอรหันต์แล้วนะ เพราะมันส่งทุกวันเลย ก็ให้คะแนนทุกวันเลย คะแนนมันเกินร้อยไปแล้ว แต่นี่ส่งอารมณ์ตั้งแต่ตอนที่เริ่มฝึกหัดปฏิบัติจนแก่ตายยังไม่มีใครได้อะไรเลย ส่งอารมณ์อะไรกัน

แต่ของเราครูบาอาจารย์เราปฏิบัติไม่ต้องมาส่ง หลวงปู่มั่นดักหน้าหมดเลย จะเป็นอย่างนี้ๆ ถ้ามาทางนี้ก็จะเข้าทางนี้ ออกถนนนี้ จะเข้าถนนนี้ จากตรงนี้จะเข้าซอยนี้ เข้าซอยนี้จะเข้าบ้านตรงนั้น มันเป็นโดยธรรมชาติ มันเป็นอย่างนี้จริงๆ

ทำความสงบเข้ามา ถ้าสงบได้นะ เริ่มจับกาย เวทนา จิต ธรรม ได้นะ แล้ววิปัสสนา มันไป จะเข้าถึงโศดาบัน ถ้าพอโศดาบันแล้ว ถ้าจิตสงบแล้ว จับกายได้อีก จะเข้าสภิกขา ถ้าผ่านสภิกขา ถ้าจิตสงบอีก จับกายได้เป็นอนุสสุกะ จะได้เป็นอนาคา

แล้วจับได้ไม่ได้มันรู้ด้วย จับกายได้ขึ้นไหน เราปฏิเสธอสุภะอย่างนั้นมาตลอด เห็นไหม ทีแรกบอกว่าเห็นอสุภะ ไข่ เห็นกาย เห็นกายแล้วเห็นกายกลับสู่สภาพเดิม เห็นกายอีกทีหนึ่ง ถึงเป็นอสุภะ เห็นกายนี้กายของจิตละ

เห็นกายมันคนละกายนะมึง เห็นกายมันคนละกายตรงไหน ตรงที่สมาธิ มหาสมาธิ สติ มหาสติ สติเห็นก็เป็นอย่างหนึ่ง มหาสติเห็นก็เป็นอย่างหนึ่ง วุฒิภาวะของเรา

อย่างเราเซ็นชื่อ เรานี้เป็นไอ้จี้ครอกเซ็นชื่อก็เซ็นชื่อไง ถ้านายกเซ็นชื่อนะ มันเซ็นชื่อ FTA ประเทศไทยต้องเปิดช่องทางให้ขายกประเทศเลย เซ็นชื่อเหมือนกัน แต่ใครเซ็น ไอ้จี้ครอกเซ็นก็เผาทิ้ง แต่ถ้านายกเซ็นละ ประเทศชาติต้องยอมรับถึงข้อตกลง อันนั้น

สติ มหาสติ สมาธิ มหาสมาธิ ใครเป็นคนรับผิดชอบ ใครเป็นคนรู้ใครเป็นคนเห็น คูจิตมันพูดอย่างนี้ไหม คูจิตก็คือคูจิตใจ เพราะมันคูจิตก็คือคูจิต มันไม่รู้อะไร ก็คูจิตสิ แต่หลวงปู่ดูลย์พูดถูก พูดกับหลวงปู่กิม เห็นไหม

“กิม เห็นอวิชาไหม เห็นจิตไหม พิจารณามันๆ”

เขาต้องรู้จริงเห็นจริง คนรู้จริงๆ มันทำยากไง มันทำยาก แต่นี่บอกง่าย พอบอกง่ายแล้ว ไอ้แก้วไอ้แสง(เด็ก) มันก็ดูได้ ไอ้แก้วไอ้แสงไปกราบมันนะเป็นพระอรหันต์หมดนะ ก็มันคูจิต

แล้วพอมันดูเสร็จแล้ว มันวาดลงบนกระดาษ ไอ้โฮ สวยเลย มันจินตนาการของมันเห็นไหม เด็กๆ มันวาดกระดาษของมัน มึงจะเอานิพพานขึ้นไหน มันเขียนให้มึงดูเลย

มันมีอะไรเป็นขอบเขต มันมีอะไรเป็นเนื้อหาสาระ มันมีอะไรเป็นความจริง แต่ถ้าเป็นธรรมนะ ตันทิฏฐิโก ปังจัดตั้ง รู้จำเพาะตน

เราจะบอกว่าสังคมไทยมันอ่อนแอ ไอ้ที่ว่าคูจิตมันกำลังระบาค มันระบาค เพราะว่าถ้าคูจิตนะมันเหมือนอกิธรรม อกิธรรมเราไม่ได้ดูถูกตัวอกิธรรมนะ อกิธรรมพระไตรปิฎก วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก อกิธรรมปิฎก ถ้าอกิธรรมปิฎกเป็นผลของจิตที่ภาวนาแล้วสิ้นกิเลส วิทยาศาสตร์ทางจิต คือจิตพระอรหันต์เป็นอย่างนั้น

ฉะนั้นเราเอาตรงนี้ ที่ว่าจิตพระอรหันต์ ก็ดวงๆ อธิบายถึงอาการของจิตที่มันเป็นไป โดยวิทยาศาสตร์ เราไปจับตรงนั้นมาตั้ง แล้วเราจะเอาอารมณ์เราเป็นอย่างนั้น แล้วอิทธิกรรมมันเป็นอารมณ์ มันเป็นวิทยาศาสตร์ทางจิตที่สะอาดบริสุทธิ์

แล้วจิตของพวกเรามันสกปรก เราจะเอาความรู้สึกของเรา ให้ไปเป็นอย่างอารมณ์ ในอิทธิกรรมเป็นไปไม่ได้ไหม มันเป็นไปไม่ได้ พอมันเป็นไปไม่ได้ มันต้องเอาจิตที่สกปรก อย่างพวกเรามากรอง มาทำสมาธิให้มันใส ให้มันสะอาดก่อน ให้มันมีโอกาสดำปฏิบัติ แล้วพอปฏิบัติถึงสิ้นกระบวนการ

จบสิ้นกระบวนการแล้วมันก็จะเป็นอิทธิกรรมแบบนั้นแหละ ฉะนั้นถึงบอกตัว อิทธิกรรมในพระไตรปิฎกเราไม่ได้ค้านตรงนั้น ตรงนั้นมันเป็นผลของพระอรหันต์ มันเป็นผลของพระพุทธเจ้าที่ทำแล้วเป็นอย่างนั้น

แต่เวลาเขามาตั้งอารมณ์พวกเรานามรูปๆ มันก็นามรูปอยู่นั้นแหละ ที่นี้นามรูป กับคูจิตมันก็อันเดียวกัน

นี่สังคมอย่างนี้ เราจะบอกว่าในการปฏิบัติ วัดทั่วไปไอ้เรื่องคุณามคูรูป เขาก็ทำกันอยู่แล้วไง เพราะเวลาเขาฝึกวิปัสสนาจารย์ ฝึกพระที่สอนอิทธิกรรม เขาฝึกอยู่แล้ว แล้วก็ฝึกมาเป็นรุ่นๆ ๑๐๐ องค์ ๑๐๐ องค์ เต็มไปหมดเลย

แล้วเขาก็กระจายสอนกันไป คนก็รับฟัง รู้กันไปหมดเลยนะ นู่นเป็นนาม นี่เป็นรูป รู้กันทั่วประเทศไทยพอรู้กันทั่วประเทศไทย มามองคูจิต มันก็อันเดียวกัน สังคมมันแบบแม่น้ำทุกๆ สายไหลไปรวมกันไง

พอไหลไปรวมกันนะ ไอ้คูจิตมันก็เลยฮือฮาขึ้นมาไง ถ้าเป็นอิทธิกรรมบอกพวกที่คูจิตบอกว่า นี่เอ็งปฏิบัติอิทธิกรรม มันจะยอมรับไหม บอกว่าคูจิตบอกว่าพวกมึงปฏิบัติเหมือนอิทธิกรรมคุณามรูปเลย เอ็งจะยอมรับไหม เพราะอะไร เพราะเขาทำกันอยู่ใช่ไหม

แต่พอบอกว่าคูจิตมันเท่าไร พอบอกคูจิต เฮ้ย กูเป็นกรรมฐานนะเว้ย กูไม่ใช่ อิทธิกรรมนะเว้ย กูเป็นกรรมฐานนะ กูคูจิต กูเป็นพระป่านะ กูคูจิต แต่มาถึงข้อเท็จจริงของ มันหน้าศาลามันคืออะไรละ ก็อิทธิกรรมนั่นแหละ เขาคุณามรูป เขาคุรูปคุณาม คูจิตคูอาการ มันก็วนอยู่นั้นแหละ

หลวงปู่เจี๊ยะท่านบอกใจ “จิตแก่กิเลสได้หรือไม่ได้”

หลวงปู่จันทร์เรียนบอก “ไม่ได้”

หลวงตาท่านบอก “ท่านก็จิตมาแล้ว เราจิต จิตเราเสื่อมไปไปกับหกเดือน เราถึงกลับมามีคำปริกรรม”

จิตนี้นะเหมือน โยมมองเรา ทุกสายตามองมาที่เรา ตัวโยมเองไม่มีอะไรเลย เพราะโยมมองดูที่เรา

แต่ถ้ากำหนดพุทโธเห็นไหม โยมมองมาที่เรา แล้วก็คิดว่า เรากับโยมเหมือนกัน ไหม ร่างกายเหมือนร่างกายไหม เอามาเปรียบเทียบกันว่า ร่างกายเรากับร่างกายของครูบาอาจารย์เหมือนกันไหม เพราะมันมองมา

พุทโธก็เหมือนกัน พุทโธๆ เรากำหนดพุทโธๆ ไซ้ไหม จิตนี้มองมาที่เรา ตามองมาที่เรา จิตนี้ถึงพุทโธ ก็เหมือนมองมาที่เรา แล้วคิดว่าเรากับอาจารย์ร่างกายเหมือนกัน ไหม คือมันสะท้อนกับมาที่จิต เพราะมันออกมาจากจิต

ความคิดทั้งหมดมันออกมาจากจิต แต่คิดพิจารณานามรูปอย่างนี้ มันก็มองมาที่เราเลย แล้วตัวเองไม่เกี่ยว มองมาที่เราเลย นามรูปๆ ไปเลย คือมันส่งออก

แต่ถ้าเป็นพุทโธ หรือปัญญาอบรมสมาธิมันส่งออกเหมือนกัน เริ่มต้นส่งออกเหมือนกัน แต่ส่งออกเพื่อจะค้นหาตัวมัน เพราะเรามีสติพุทโธๆ เข้ามาเห็นไหม พุทโธ จนระยะสั้นเข้ามา จนพุทโธชัดเจนขึ้นมา จนพุทโธไม่ได้

จนพุทโธกับจิตเป็นอันเดียวกัน!! จนพุทโธกับจิตเป็นอันเดียวกัน!! นี่คือตัวสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิก็เหมือนกัน แต่ถ้าดูเฉยๆ มันดูส่งออก มันดูเพ่ง มันดูกสิณ เพ่งกสิณ แล้วทำไมเพ่งกสิณเป็นสมาธิได้ละ เพ่งกสิณไฟ กสิณลม กสิณต่างๆ เพ่งแล้ว มันเห็นภาพ พอเห็นภาพ เช่นกสิณไฟ แล้วขยายกสิณไฟให้มันใหญ่ขึ้น เล็กลง นี่ไงมันไม่ได้ส่งออกไป

จิตมันนิ่งแล้วมันขยายภาพ ขยายส่วนได้ ถ้าเข้าใจเรื่องสมาธิ เข้าใจเรื่องจิตเข้าใจเรื่องต่างๆ นะ เรื่องจิตนี่ ไอ้ที่พูดนี้ ก็พูดเพื่อ ในวันนี้พูดอย่างนี้ พูดถึงข้อเท็จจริงของจิตเลยนะว่า ถ้าจิตมันส่งออกยังงี้

แต่อย่างที่เราเริ่มต้นมาเห็นไหม บอกถ้าจิตจริงๆ ตั้งสติดีๆ ถ้าเรามีความมั่นคงอย่างหลวงปู่ดูลย์ท่านก็ทำได้ แต่เราจะบอกว่าคนต้องมีเชาว์ มีปัญญา ถ้าเรื่องอย่างนี้แล้วนะ มันจะไปลงกับหลวงปู่ชา หลวงปู่ดูลย์ เป็นคนที่มีเชาว์ปัญญา

หลวงปู่ชาไม่ค่อยฟังใคร ต้องพิสูจน์ด้วยตัวเอง มันอยู่ที่ทัศนคติ คนหัวแข็งว่าอย่างนั้นเลย คนไม่ลงคน ถ้าคนนี้ไม่ลงใคร จะต้องพิสูจน์ด้วยตัวเอง พวกนี้มันมีความเข้มแข็งในใจ แต่ไอ้พวกที่มาพูดๆ อยู่ที่นี่มันหัวอ่อน ไม่ใช่ไม่ลงเขา เอาหัวซุกให้เขาด้วย

แต่ถ้าคนจริงคนเป็นจริงอย่างหลวงปู่ดูลย์ หลวงปู่ชาพวกนี้ หลวงตาก็คนเข้มแข็งแต่ท่านก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิของท่าน ถ้ามันเข้มแข็งแล้วมันเอาจริงเอางี้ ไอ้ที่นี่มันขัดแย้งกัน มันขัดแย้งที่ว่าดูสบายๆ อย่าเกร็งอย่าอะไรนี้ มันเหมือนทำให้คนที่อ่อนแออยู่แล้ว แล้วก็ทำให้ตัวเองอ่อนแอลงไปอีก

แล้วอ่อนแอคืออะไร อ่อนแอคือว่า หลบไปเลย จิตหายไปเลย วาบ! ไม่มีอะไรเลย แต่ถ้าเป็นคนจริงจังนะ จะบอกว่าถ้าเอาจริงเอางี้แล้วมีวาสนาจริง จะทำตรงนี้เป็นสมาธิได้ไหม เราบอกว่า ได้ แต่มีส่วนน้อยมาก

แต่นี้ที่มันทำ คนเป็นส่วนใหญ่ แล้วส่วนใหญ่บอกมันจะได้ผลจริงตามนั้น ผลจริงตามนั้นคือ สมาธิ ปัญญา ถ้าเป็นศีลเป็นสมาธิจริงๆ ตัวสมาธิ ตัวปัญญามันสุขขยอดมาก ถ้ามันทำได้จริงตรงนี้สุขขยอด

นี่เอาหลักตรงนี้มาตั้ง แต่เอาจิตนิสัย เอาความเห็นของตัวมาทำ มันก็เลยกลายเป็นสิ่งที่แบบว่าถอนรากถอนโคนตัวเอง ถอนรากถอนโคนเลยนะ ถอนรากสติปัญญาของเราหมดเลย ว่างๆ เหมือนฤๅษีชีไพร

อ้าว ใครมีอะไรค้ำใจไหม มีอะไรว่ามา มีไหม มีอะไรที่เป็นประเด็น ที่เราพูดแล้วแบบว่า หลวงพ่อนี้พูดข้างเดียวละ ดีหัวเข้าบ้านไม่ได้ ไม่มีก็จบละ